

La Puda de Segalers

Tona

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Al sector nord oest del terme de Tona.
Emplaçament Des de la carretera N-141 de Manresa a Malla, des del km 44 aproximadament s'enllaça amb un camí en mal estat que condueix al Mas Segalers i a la Puda.
Alçada: 643,4

Coordenades:

Latitud: 41.86693
Longitud: 2.20924
UTM Est (X): 434375
UTM Nord (Y): 4635304

Classificació

Número de fitxa 08283 - 311
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Neoclàssic
Segle XIX
Any 1878
Autoria de l'element: Mestres d'obra Pratsobrerroca, cabalers del mas Prat de la Barroca.
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: BCIL 12246-I (protegit juntament amb el Mas Segalers)
POUM. Pla d'Ordenació Urbanística Municipal. VI. Catàleg de béns a protegir. Cr-10 Mas Segalers.
POUM. Pla d'Ordenació Urbanística Municipal. VII. Catàleg de masies i cases rurals. Id-36. La Puda de Segalers.
dc., 20/07/2011 - 12:00

Data aprovació:
Número inventari
Generalitat i altres

inventaris	IPAC- 24427; IPEC- 900028
Accés	Difícil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	002501500DG33E0001BI
Fitxes associades:	
Mas Segalers	
Balneari Ullastres	
Autoria de la fitxa	Josep Anton Pérez Arriaga (TRÍADE Serveis Culturals)
Data de registre de la fitxa:	dg., 14/07/2024 - 18:30

Descripció

Edifici senzill, de planta rectangular, amb coberta a doble vessant i carener paral·lel a la façana, que està encarada a llevant. Presenta el ràfec decorat amb una imbricació de petits dentellons poligonals. Les façanes estan arrebossades i pintades, i una línia de maons disposats de cantell a mode de fris separa els forjats de la planta baixa i el primer pis.

Les façanes són simètriques, amb obertures d'arc escarser, distribuïdes en eixos verticals, i decoració amb rajola ceràmica arrebossada. Les obertures de la primera planta es troben situades a una certa alçada atesa la ubicació de les banyeres.

Hi té adossat un cobert de maó i porxo obert on s'hi resguarda un pou circular, que encara conserva la corriola i galleda per recollir l'aigua al fons.

Al voltant, rodeja la casa una zona enjardinada, amb arbrat dispers, i més enllà, camps de conreu.

Hi ha moltes similituds tipològiques amb el Balneari Ullastres, can Santes i la Bestreta.

Observacions:

Al segle XIX s'hi prenién les aigües sulfuroses en banyeres de marbre, que en alguns casos s'han conservat fins els nostres dies. Les persones que visitaven el balneari, s'hostatjaven al mas Vendrell, que va ser rehabilitat amb aquesta finalitat.

Història

L'any 1876 es varen descobrir aigües sulfuroses medicinals, vinculades amb la Puda de Segalers. Un any més tard, es creava la societat "Casals i Cia" per explotar-ne les aigües. Estava integrada per Sebastià Casals, Mariana Gelabert, Joaquim Albanell, Joan Viñeta, Marià Plantalamor, Joan Almató i Francesc Gatillepa. L'arxiu del mas Vendrell conté aquesta informació. Segons aquesta documentació, la deu només es va explotar fins la temporada del 1888-1889, i el metge encarregat de l'atenció mèdica del balneari era el Dr. Josep Salarich.

Aquesta deu d'aigua va ser la segona que es va descobrir, després del Balneari Ullastres, que fou estudiada pel doctor Antoni Bayés i Fuster a partir del 1874. Els estudis afirmaven que les aigües estaven recomanades per les malalties hepàtiques i dermatosis, per les afeccions limfàtiques, cloròsiques, de

ronyons, pels bronquis, etc.

Les aigües de Segalers van ser premiades a l'Exposició Universal de París de 1878 i en la “Balneològica” de Frankfurt de 1881.

L'actual edifici es va construir com a balneari *provisional*. Es coneix l'existència d'un projecte molt ambiciós, de 1877, per a la construcció d'un gran hotel balneari a Segalers, que mai es va portar a terme.

Bibliografia

LACUESTA, R.; PANYELLA, V.; PUIGVERT, J. M. (et alii) Mapa d'Arquitectura i Paisatge Urbà Noucentistes. Raquel Lacuesta Contreras - Joaquim M. Puigvert i Solà - Mercè Vidal i Jansà, 2014 - 2020.

LACUESTA, R.; GONZÁLEZ TORAN, X. (2007) Modernisme a l'entorn de Barcelona: arquitectura i paisatge. Librería Montgiber. Diputació de Barcelona.

LLEOPART, Amadeu.(2006) Retalls del passat per conèixer millor Tona. Ajuntament de Tona.

PADRÓS GÓMEZ, Carlos (2008) *Dossier documentació Ruta de l'aigua a Tona (Osona)*. Ajuntament de Tona, Centre Interpretació del Camp de les Lloses. Pàgina 87.

PLADEVALL, Antoni (1990) Tona. Mil cent anys de Història. Eumo Editorial/Ajuntament de Tona. Pàgines, 171-173.

SALARICH, Josep. (1877) *Aguas salinas-sulfuro-yodo-bromuradas de Segalés de Tona y su proyectado establecimiento balneario: memoria médico-topográfica*. Vic.

[Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya.](#)

[Inventari del Patrimoni Etnològic de Catalunya.](#)

Enllaços d'interès:

[Terra, Aigua i Racons - Balneari Segalers:](#)

[Exposició virtual: Empremtes del primer estiu](#)

